

AŽD PRAHA S.R.O.

AŽD SMB-M

Jen pro služební potřebu

Manuál systému zajišťování bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy

VYDÁNÍ/ZMĚNY: 1. vydání

ÚČINNOST OD: 12. 12. 2018

SCHVÁLIL: generální ředitel AŽD, Ing. Zdeněk Chrdle

PODPIS:

Záznam o změnách:

Změna		Předpis		
č.	účinnost od	opravil	dne	podpis

Obsah

1. <u>Obecné posuzování rizik.....</u>	4
2. <u>Usměrnování rizika spojeného se zajišťováním údržby a dodávkou materiálu ....</u>	5
3. <u>Využívání smluvních subjektů a kontrola dodavatelů.....</u>	6
4. <u>Rizika vyplývající z činností jiných stran, které nejsou součástí železničního systému.....</u>	8
5. <u>Dokumentace systému zajišťování bezpečnosti.....</u>	9
6. <u>Rozdělení odpovědnosti.....</u>	10
7. <u>Zabezpečení řízení vedením podniku na různých úrovních .....</u>	12
8. <u>Zapojení zaměstnanců a jejich zástupců na všech úrovních .....</u>	12
9. <u>Zajištění soustavného zlepšování .....</u>	13
10. <u>Bezpečnostní zásady a způsob jejich sdělování všem zaměstnancům .....</u>	13
11. <u>Kvalitativní a kvantitativní cíle organizace v oblasti zachování a zvyšování bezpečnosti a plány a postupy pro dosažení těchto cílů .....</u>	14
12. <u>Postupy zajišťující dodržování existujících, nových a změněných technických a provozních norem nebo jiných závazných podmínek.....</u>	15
13. <u>Postupy zajišťující dodržování existujících, nových a změněných technických a provozních norem nebo jiných závazných podmínek.....</u>	17
14. <u>Postupy a metody posuzování rizika a zavádění opatření pro usměrnování rizika v případě, že změna provozních podmínek nebo materiály představují nová rizika pro dopravní cestu dráhy nebo provozování drážní dopravy .....</u>	17
15. <u>Programy školení zaměstnanců a systémy, které zajišťují udržování kvalifikace zaměstnanců a odpovídající úroveň plnění úkolů .....</u>	18
16. <u>Opatření zajišťující dostatečnou informovanost v rámci provozovatele dráhy nebo dopravce a podle potřeby mezi dopravci používajícími tutéž dopravní cestu dráhy .....</u>	20
17. <u>Postupy a vzory pro dokumentování bezpečnostních informací a stanovení postupu pro kontrolu předávání nejdůležitějších bezpeč. informací.....</u>	21
18. <u>Postupy zajišťující, že jsou závažné nehody, nehody, ohrožení a jiné události ovlivňující bezpečné provozování dráhy a drážní dopravy oznamovány, jsou zjišťovány jejich příčiny a jsou analyzovány, a že jsou přijímána nezbytná preventivní opatření.....</u>	21
19. <u>Plány zásahu, varování a předávání informací v případě mimořádné situace, jež jsou dohodnuty s příslušnými orgány veřejné správy .....</u>	22
20. <u>Ustanovení o provádění periodických vnitřních kontrol systému zajišťování bezpečnosti .....</u>	24
Příloha č. 1	25

SEZNAM POUŽITÝCH ZNAČEK A ZKRATEK

AŽD	AŽD Praha, s.r.o.
BPDD	Bezpečnost provozování dráhy a drážní dopravy
CSM	Common Safety Method
ČD	České dráhy, a.s.
DÚ	Drážní úřad
DV	Drážní vozidlo
EURA	Agentura Evropské Unie pro železnice
IM	Manažer infrastruktury (provozovatel dráhy)
IZS	Integrovaný záchranný systém
RU	Dopravce (provozovatel drážní dopravy)
SMBPDD	system managementu zajišťování bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy
SMS	Safety Management Systém
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty, s.o.
ÚNMZ	Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví
ZOD	Zákon o dráhách v platném znění

Společnost AŽD Praha, s.r.o. (dále jen AŽD) provozuje regionální dráhu Čížkovice – Obrnice a Kopidlna – Dolní Bousov a dále drážní dopravu na celostátních, regionálních dráhách a na vlečkách v rozsahu vydaného úředního povolení a licence. Za tímto účelem provozuje vlastní hnací a tažená drážní vozidla.

K zajištění bezpečnosti při provozování dráhy a drážní dopravy na dráhách celostátních, regionálních v návaznosti Nařízení EU č. 1158/2010 přijala AŽD závazná opatření, která jsou z části zapracována do pracovních náplní jednotlivých pracovních pozic uvedených v organizačním řádu společnosti, z části do vnitřních předpisů a z části byla převzata z předpisů provozovatele dráhy SŽDC a ČD.

1. Obecné posuzování rizik

1.1. Základní sledovaná rizika:

1. Vliv lidského činitele na provozování dráhy a drážní dopravy
2. Porušení zpracovaných technologií ze strany zaměstnanců
3. Závady a poruchy na drážních vozidlech nebo infrastruktuře
4. Porušení technologie obsluhy drážního vozidla nebo údržby infrastruktury
5. Špatný stav drážního vozidla nebo infrastruktury
6. Konstruktivní porucha drážního vozidla nebo infrastruktury
7. Nesprávné provedení stanoveného postupu

1.2. Postupy pro vytvoření a zavedení opatření k usměrňování rizik:

1. Trvalé sledování a vyhodnocování oblasti rizik
2. Úpravy předpisů nebo technologických postupů

AŽD SMB-M

3. Vstupní proškolení a ověření znalostí
4. Kontrolní činnost, školení pravidelná a mimořádná a opakované ověřování znalostí
5. Připomínkové řízení k navrhovaným technologiím před jejich schvalováním
6. Kontrola a vyhodnocování schválených technologií
7. Represivní opatření za porušení stanovených zásad

1.3. Postupy pro sledování účinnosti opatření k usměrňování rizik:

1. Vyhodnocení statistických údajů
2. Následné kontroly k dané problematice
3. Vyhodnocení účinnosti přijatých opatření

1.4. Postupy pro rozpoznání potřeby případné spolupráce s jinými subjekty:

1. Návaznost na smlouvy o provozování drážní dopravy se všemi provozovateli dráhy resp. smlouvy o styku drah, zejména provozovatelem dráhy celostátní a regionální SŽDC.
2. Nutnost předávání informací o vlastních poznatcích z oblasti vzniklých rizik ostatním dopravcům, popř. dodavatelům, vyplývá z povinností jednotlivých funkcí zařazených do organizační struktury společnosti.

1.5. Postupy pro sjednanou dokumentaci a komunikaci s příslušnými subjekty

Vyplývají z obsahu smluv o přístupu na dopravní cestu resp. styku drah SŽDC, s převzatých předpisů provozovatele dráhy SŽDC převzatých předpisů ČD a z předpisů AŽD.

1.6. Postupy pro sledování účinnosti opatření a v případě potřeby pro provedení změn

1. Za aktualizaci jednotlivých dokumentů odpovídají jeho zpracovatelé, kteří jsou povinni sledovat uplatňování ustanovení jimi spravovaného dokumentu
2. Při zavádění nových technologií, změně dokumentů apod. jsou změny sledovány, vyhodnocovány a v případě potřeby je provedena úprava. Tento postup se týká i organizačních změn a je projednáván se všemi složkami sekce železniční dopravy.

2. Usměrňování rizika spojeného se zajišťováním údržby a dodávkou materiálu

Sledovaná rizika:

1. Vady materiálu a jednotlivých prvků
2. Závady na součástech s přímým vlivem na bezpečnost provozu
3. Porušení předpisů pro údržbu drážních vozidel, určených technických zařízení nebo součástí infrastruktury
4. Nedodržení stanovených lhůt a rozsahů technických kontrol drážních vozidel nebo součástí infrastruktury
5. Nevhodný údržbový zásah

2.1. Postupy pro vytvoření a zavedení opatření k předcházení rizik:

1. Provádění údržby dle schválené dokumentace od výrobce.
2. Plnění stanovených lhůt a rozsahů technických kontrol drážních vozidel a součástí infrastruktury dle vyhlášek č.173 a 177/1995 Sb.
3. Zpracování vnitřních předpisů pro provoz určených technických zařízení v souladu s vyhláškou č.100/1995 Sb., kterou se stanoví podmínky pro provoz, konstrukci a výrobu určených technických zařízení a jejich konkretizaci (vnitřní předpis o provozování UTZ).

4. Dodržování systému přebírání dodávky materiálu.
5. Kontrolní činnost.
6. Posouzení správnosti rozsahu údržby.
7. Obnova, výměna dle technických norem a předpisů.
8. Na základě výsledků technické kontroly stanovení vhodného rozsahu údržby.
9. Informování zodpovědných osob o častých závadách na konkrétních součástech s vlivem na bezpečnost provozu, informování a projednávání závad s dodavateli.

2.2. Postupy umožňující přizpůsobit intervaly údržby typu a rozsahu údajů o kolejových vozidlech nebo infrastruktuře

Provoz, údržba a opravy drážních vozidel je zajišťována dle vnitřního předpisu dopravce. Technická způsobilost drážních vozidel je zajišťována technickými kontrolami dle vyhlášky č.173/1995 Sb. Technická způsobilost infrastruktury je zajišťována technickými kontrolami dle vyhlášky č.177/1995 Sb. Pravidla provozování, údržby a oprav UTZ jsou určena a provoz prováděn v souladu s vyhláškou č. 100/1995 Sb., opravy a revize jsou částečně prováděny na základě smluvních vztahů. Provedením technických kontrol se vyhodnotí stav drážního zařízení (vozidel nebo infrastruktury). V případě zjištění závad na součástech s přímým vlivem na bezpečnost je nutné zajistit:

- odstavení zařízení z provozu,
- odstranění závad opravou nebo výměnou závadných součástí.

V případě, že se vyskytují časté závady na konkrétních součástech s vlivem na bezpečnost provozu, musí být informovány zodpovědné osoby.

2.3. Postupy pro jasné vymezení odpovědnosti za údržbu

Odpovědnost za bezpečnost a údržbu drážních vozidel a infrastruktury je dána organizačním řádem a stanovením kvalifikačních požadavků na zaměstnance údržby. Odborná způsobilost zaměstnanců zajišťující provoz, údržbu a opravy vozidel nebo infrastruktury je stanovena v souladu s požadavky zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, a vyhlášky č.16/2012 Sb. Tato problematika je rozpracována ve vnitřním předpisu AŽD OZZ Odborná a zdravotní způsobilost. Zdravotní způsobilost je zajišťována v souladu s požadavky vyhlášky č. 101/1995 Sb.

2.4. Postupy pro sběr informací o selhání a závadách plynoucích z každodenního provozu a jejich hlášení osobám odpovědným za údržbu

Závady u drážních vozidel zapisuje strojvedoucí do knihy předávky, resp. knihy oprav DV dle vnitřního předpisu. Závady na infrastruktuře zapisují pracovníci provádějící kontrolu a preventivní údržbu do knihy přehledů tratě. Závady zjištěné strojvedoucím během jízdy (popř. jiným zaměstnancem dopravce) jsou hlášeny dispečerskému pracovišti AŽD. Zjištěné závady a nedostatky jsou dále vyhodnocovány a přijímána opatření k jejich nápravě. O provedeném údržbovém zásahu většího rozsahu je jako zpětná vazba veden zápis s podpisem odpovědného zaměstnance, který zásah prováděl, nebo provozní závadu projednával, nebo zajišťoval její odstranění u dodavatele.

2.5. Postupy pro zjišťování rizik a jejich hlášení ze závad a selhání konstrukčních nesouladů či selhání a jejich hlášení zainteresovaným stranám po celou dobu životnosti Viz bod č. 2.4

2.6. Postupy pro ověření a kontrolu provádění a výsledků údržby, aby se zajistilo, že odpovídají podnikovým normám

Provoz, údržba a opravy drážního vozidla resp. částí infrastruktury a jejich technická způsobilost jsou zajišťovány v souladu s vnitřním předpisem, vyhláškami č. 173 a 177/1995 Sb., a vyhláškou 100/1995 Sb., částečně vlastními zaměstnanci a částečně dodavatelsky na základě smluvního ujednání. Při převzetí zařízení z opravy a údržby zpět do provozu je úrovni provedených zásahů věnována trvalá pozornost zaměstnancem odpovědným za technický stav daného zařízení.

3. Využívání smluvních subjektů a kontrola dodavatelů

Sledovaná rizika:

Činnost dodavatelů

Postupy pro vytvoření a zavedení opatření k předcházení rizik:

1. Správné zadání dodavatelské činnosti
2. Kontroly dodávek, dokladů o provedených úkonech
3. Měření na součástech a/nebo přístrojích, které mají vliv na bezpečnost
4. Přebírání hotových produktů
5. Sledování dodaných produktů během záruční doby

3.1. Postupy pro ověřování kvalifikace smluvních subjektů a dodavatelů

Vedení společnosti má pro hodnocení a řízení nakupovaných produktů stanoveny a účinné procesy nákupu tak, aby vybrané produkty splňovaly potřeby a požadavky organizace, stejně jako potřeby a požadavky zainteresovaných stran. Účelem je stanovit dokumentované postupy pro spolehlivé zajišťování dodávek takových výrobků a služeb, které neohrožují bezpečnost drážní dopravy.

Posouzení smluvních dodavatelů provádí příslušný vedoucí zaměstnanec tak, aby si o dodavateli dovedl vytvořit obraz o všech důležitých podmínkách, jako jsou zejména:

- znalost a porozumění naší strategie managementu bezpečnosti a politiky jakosti,
- ochota spolupráce a zájem na trvalém, plynulém a ochotném kontaktu s námi,
- udržování vysokého technického standardu a přístupnost k inovacím,
- schopnost dodávek přesně požadovaných jakostí produktů,
- záruka důvěrnosti,
- schopnost urdit a zvládnout objemy požadované výroby,
- přijatelnost z hlediska ceny a přesného plnění termínů i s ohledem na přepravní vzdálenost,
- zajištění servisu dodávaných produktů,
- dodržování smluvního ujednání,
- přístupnost smluvního dodavatele k jeho výchově.

Způsob hodnocení je závislý od druhu dodávky a jejího dopadu na jakost a bezpečnost realizovaného produktu a také na zkušenostech s dřívějšími dodávkami od tohoto dodavatele.

Rozhodující vybraní smluvní dodavatelé jsou podrobováni pravidelnému hodnocení. O tom, kteří smluvní dodavatelé budou hodnoceni a v jakém časovém intervalu rozhoduje příslušný vedoucí zaměstnanec. S výsledky hodnocení seznamuje vedení společnosti.

3.2. Postupy pro ověřování a kontrolu výkonu v oblasti bezpečnosti u všech smluvních služeb a výrobků dodaných buď smluvním subjektem, nebo dodavatelem, aby bylo zajištěno, že odpovídají požadavkům ve smlouvě

Postup shodný s bodem 3.1.

3.3. Odpovědnost a úkoly související s otázkami bezpečnosti

AŽD SMB-M

Ve smlouvě, pokud je uzavírána, popř. objednávce či dodacích podmínkách musí být přesně stanoveno:

- rozsah díla,
- cena díla,
- termín dodání,
- záruční lhůty,
- záruční náhrady za neshodné nakoupené výrobky,
- způsob řešení reklamací,
- rozsah dodané dokumentace,
- povinnost dodavatele plnění předpisů a požadavků odběratele,
- možnost ověření všech změn, týkajících se dodávky před jejím dodáním,
- stanoveny vzájemné postupy k zajištění bezpečnosti.

3.4. Postupy pro zajištění zpětného vysledování dokumentů a smluv souvisejících s bezpečností

Ve smlouvě musí být předně stanoven rozsah dokumentace, která bude předána s dodávkou, výsledky zkoušek jednotlivých komponentů, čísla jednotlivých komponentů, doklady o provedených prohlídkách a svařovacích pracích, soubor technické dokumentace, zajištění změn průkazů způsobilosti u DÚ, doplnění nebo změnu technických podmínek a další předepsané dokumentace. Dodaná dokumentace musí být řádně archivována a vedena, případně upravována a doplňována dle provedených změn během užívání dodávky.

3.5. Postupy pro zajištění toho, aby smluvní subjekty nebo dodavatelé plnili bezpečnostní úkoly v souladu s příslušnými požadavky stanovenými ve smlouvě

Rozhodující vybraní smluvní dodavatelé jsou podrobováni pravidelnému hodnocení. O tom, kteří smluvní dodavatelé budou hodnoceni a v jakém časovém intervalu rozhoduje příslušný vedoucí zaměstnanec. S výsledky hodnocení seznamuje vedení společnosti. Aby mohli být smluvní dodavatelé kvalitně hodnoceni, musí být ve smlouvách řešena a zajištěna:

- možnost dohledu odběratele na pracovišti dodavatele,
- povinnost dodavatele poskytnutí informací o zjištěních při výrobě a montáži,
- povinnost dodavatele plnění předpisů a požadavků odběratele,
- ověření všech změn, týkajících se dodávky před jejím dodáním,
- stanoveny vzájemné postupy k zajištění bezpečnosti.

4. Rizika vyplývající z činností jiných stran, které nejsou součástí železničního systému

4.1. Rizika hrozící od stran, které nejsou součástí železničního systému:

- Viz přehled rizik při provozování dráhy a drážní dopravy, příloha č. 3 předpisu AŽD SMB.

4.2. Postupy pro zavedení kontrolních opatření ke zmírnění rizik:

1. Správná činnost zaměstnanců při řešení poruchových stavů,
2. Varování (vývěsky, hlášení, upozorňování přítomnými zaměstnanci),
3. Vyznačení bezpečnostních vzdáleností, prostor k bezpečnému pobytu v době jízdy drážních vozidel,
4. Zajištění vozidel proti nedovolenému přístupu a pohybu,
5. Kontrolní činnost

4.3. Postupy pro sledování účinnosti opatření uvedených v bodě 4.2 a provedení případných změn

Mimořádné události vč. případného určení odpovědnosti dalších stran jsou šetřeny a uzavřeny vydáním Vyhodnocení příčin a okolností vzniku mimořádné události. V tomto vyhodnocení jsou stanovena opatření k předcházení vzniku mimořádné události, plnění těchto opatření a termínů plnění je sledováno včetně účinnosti přijatých opatření.

Stanovená opatření ke zmírnění rizik se vyhodnocují na základě analýzy statistiky mimořádných událostí zpracováním dat souvisejících s bezpečností drážní dopravy. Tyto údaje jsou vyhodnocovány na pravidelných a mimořádných poradách managementu společnosti. O vyhodnocení mimořádných událostí a související bezpečnostní opatření je na těchto poradách prováděn zápis, který je dle své závažnosti součástí osnovy pravidelného poučování dopravních zaměstnanců.

5. Dokumentace systému zajišťování bezpečnosti

5.1. Popis činnosti, který upřesňuje typ, rozsah a rizika provozu

Provozovatel dráhy a dopravce AŽD vydává předpis AŽD SMB o systému bezpečnosti při provozování dráhy a drážní dopravy vč. samostatné přílohy č. 6 „Shrnutí manuálu systému zajišťování bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy“, v němž je popsána činnost, která upřesňuje typ, rozsah a rizika provozu. Tento dokument je zpracován ve smyslu Nařízení EU č. 1158/2010, dále pak vyhlášky č. 376/2006 Sb., o systému bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy a postupech při vzniku mimořádných událostí na dráhách, v platném znění, která zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství [Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/49/ES o bezpečnosti železnic Společenství a o změně směrnice Rady 95/18/ES o vydávání licencí železničním podnikům a směrnice 2001/14/ES o přidělování kapacity železniční infrastruktury, zpoplatnění železniční infrastruktury a o vydávání osvědčení o bezpečnosti (směrnice o bezpečnosti železnic)].

5.2. Popis struktury systému zajišťování bezpečnosti, včetně přidělení úloh a povinností

Systém zajišťování bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy je závazný pro všechny zaměstnance AŽD, kterým vyplývají povinnosti ve vztahu k činnostem provozovatele dráhy nebo drážní dopravy z organizační struktury společnosti, pracovních náplní a z tohoto dokumentu.

5.3. Popis postupů pro zajišťování bezpečnosti

Postupy pro zajišťování bezpečnosti jsou rozpracovány v jednotlivých předpisech AŽD pro provozování dráhy nebo drážní dopravy. Seznam vydaných předpisů je součástí předpis AŽD SMB o systému bezpečnosti při provozování dráhy a drážní dopravy. Dalšími řídicími akty jsou:

1. ekonomická pravidla společnosti;
2. směrnice;
3. opatření ředitele (jednatele);
4. opatření vedoucích organizačních složek;
5. provozní příkazy a provozní vyhlášky.

Uvedené dokumenty jsou zpřístupněny a distribuovány všem zaměstnancům AŽD.

5.4. Procesy významné pro bezpečnost a úkoly příslušné pro určitý druh činnosti

Ve smyslu vyhlášky č. 376/2006 Sb., o systému bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy a postupech při vzniku mimořádných událostí na dráhách je každoročně zpracována výroční zpráva o bezpečnosti, ve které jsou stanoveny nové bezpečnostní cíle pro další období, jejichž plnění je kontrolováno a vyhodnocováno. Stav bezpečnosti

dražní dopravy je analyzován a vyhodnocován v této zprávě a systém zajišťování bezpečnosti provozování drážní dopravy u společnosti AŽD, která je každoročně podroben vnitropodnikovému auditu a závěry projednány na poradě vedení společnosti. Tato zpráva obsahuje i případná opatření přijatá ke zvýšení bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy.

6. Rozdělení odpovědnosti

6.1. Popis zajištění koordinace činností systému zajišťování bezpečnosti v organizaci

Rozdělení odpovědnosti v rámci systému zajišťování bezpečnosti včetně přidělování úloh a povinností vyplývá z organizační struktury společnosti. V rámci úseku provozování dráhy a drážní dopravy má každá funkce pro řízenou oblast zpracovanou pracovní náplň s konkrétním určením přímo řízených zaměstnanců i stanovením odpovědnosti za konkrétní oblast bezpečnosti při provozování drážní dopravy a podíl na sledování, vyhodnocování a usměrňování rizik.

6.2. Postupy pro zajištění toho, aby zaměstnanci, na které byly v rámci organizace přeneseny povinnosti, měli pravomoci, kvalifikaci a příslušné zdroje k plnění svých povinností

Viz. bod č. 6.1

6.3. Odpovědnost v oblastech souvisejících s bezpečností a rozdělení odpovědností mezi příslušné funkce

Osoba odborně způsobilá k provozování drážní dopravy:

- plní povinnosti, které vyplývají ze zákona 266/94Sb a prováděcích vyhlášek v platném znění,

Personální agenda:

je vedena vedoucím oddělení provozování drážní dopravy, jehož další povinnosti jsou,

- vede evidenci odborné způsobilosti vč. vydávání příslušných dokladů;
- organizuje a zajišťuje školení k zajištění a ověřování odborné způsobilosti osob;
- vede evidenci zdravotní způsobilosti a organizuje vysílání zaměstnanců na posouzení zdravotní způsobilosti.

Jednatel společnosti, popř. jím určená osoba zajišťuje:

- viz Organizační řád společnosti a její stanovy
- odpovídá za vydání a aktualizaci vnitřních předpisů, které se vztahují k provozování drážní dopravy,
- za úsek provozování dráhy a drážní dopravy odpovídá za seznam rizik, jejich vyhodnocování a přijímání účinných opatření k jejich odstranění,
- oznamuje DÚ změny údajů, dle platné legislativy,
- provádí kontroly zaměřené na bezpečnost práce a dodržování bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy,
- vede evidenci provádění technických kontrol hnacích drážních vozidel a zajišťuje jejich provedení,
- vede evidenci provádění revizí a zkoušek určených technických zařízení a zajišťuje jejich provedení,
- vede evidenci prohlídek stavu dráhy vč. souvisejících zařízení
- eviduje bezpečnostní informace a předává je dispečerovi,
- je pověřen jako osoba odborně způsobilá ke zjišťování příčin a okolnosti vzniku mimořádné události při provozování drážní dopravy,

AŽD SMB-M

- provádí oznámení vzniku mimořádné události podle ohlašovacího plánu,
- při vzniku mimořádné události postupuje podle platné legislativy a předpisu pro hlášení a šetření příčin a okolnosti vzniku mimořádné události při provozování dráhy a/nebo drážní dopravy,
- spolupracuje se zaměstnanci státních orgánů v rozsahu platné legislativy,
- vyhotovuje a podepisuje vyhodnocení příčin a okolností vzniku mimořádné události,
- provádí kontrolu a realizaci nápravných opatření k předcházení mimořádným událostem včetně návrhu termínů jejich realizace,
- vypracovává a předkládá „Zprávu o bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy“,
- vypracovává Ohlašovací rozvrh a provádí jeho aktualizaci,
- odpovídá za bezpečnost při provozování drážní dopravy a nařizuje provádění kontrol zaměřených na bezpečnost práce a dodržování bezpečnosti drážní dopravy, zajišťuje soustavné zlepšování a vyhodnocování systému bezpečnosti.
- odpovídá za to, aby drážní vozidla řídily osoby, které mají platný průkaz způsobilosti k řízení,
- odpovídá za to, aby činnosti na dráze a v rámci provozování drážní dopravy prováděly osoby, které jsou odborně a zdravotně způsobilé,
- odpovídá za to, že se používají drážní vozidla a určená technická zařízení s platným průkazem způsobilosti a v technickém stavu, který odpovídá schválené způsobilosti a platné legislativě.

Dispečer a komandující

- odpovídá za bezpečnost při provozování drážní dopravy a provádí kontroly zaměřené na bezpečnost práce a dodržování bezpečnosti drážní dopravy, Zajišťuje soustavné zlepšování a vyhodnocování systému bezpečnosti,
- rozhoduje o personálním obsazení.

Strojvedoucí:

- dodržuje všechna ustanovení vyplývající z platné legislativy, pracovně právních předpisů a vnitřních předpisů,
- oznamuje vznik mimořádné události podle ohlašovacího plánu,

Vlakvedoucí a průvodčí:

- dodržuje všechna ustanovení vyplývající z platné legislativy, pracovně právních předpisů a vnitřních předpisů,
- oznamuje vznik mimořádné události podle ohlašovacího plánu,

Specialista pro správu a provozování drah

- dodržuje všechna ustanovení vyplývající z platné legislativy, pracovně právních předpisů a vnitřních předpisů,
- oznamuje vznik mimořádné události podle ohlašovacího plánu,

System zajišťování bezpečnosti drážní dopravy

Jednatel společnosti a jím další pověřeni zaměstnanci provádí kontroly zaměřené na bezpečnost práce a dodržování bezpečnosti drážní dopravy, odpovídá za to aby drážní vozidla řídily osoby, které mají platné doklady k řízení, odpovídá za to aby drážní dopravu prováděly osoby, které jsou odborně a zdravotně způsobilé odpovídá za to, že při provozování drážní dopravy se používají drážní vozidla a určená technická zařízení s platným průkazem způsobilosti a v technickém stavu, který odpovídá schválené způsobilosti a platné legislativě, odpovídá za bezpečnost při provozování drážní dopravy

AŽD SMB-M

a provádí kontroly zaměřené na bezpečnost práce a dodržování bezpečnosti drážní dopravy, zajišťuje soustavné zlepšování a vyhodnocování systému bezpečnosti.

6.4. Postup pro zajištění toho, aby bezpečnostní úkoly byly jasně vymezeny a přeneseny na zaměstnance s odpovídající kvalifikací

Viz bod č. 6.3

7. Zabezpečení řízení vedením podniku na různých úrovních

7.1. Popis rozdělení odpovědnosti pro jednotlivé procesy v rámci organizace

Viz obsah bodu č. 6.3 a též platné organizační schéma společnosti v příloze 3 předpisu AŽD SMB o systému bezpečnosti při provozování dráhy a drážní dopravy.

7.2. Postup pro pravidelné sledování úkolů, které je zajišťován liniovým vedením

Vrcholový management společnosti na svých pravidelných poradách projednává vývoj v oblasti systému zajišťování bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy vč. zjištěných nedostatků nebo nově zjištěných rizik. S výstupy z porad jsou pak dotčení zaměstnanci seznamováni v rámci organizační struktury.

7.3. Postupy pro zjištění a řízení dopadu jiných řídicích činností na systém zajišťování bezpečnosti

Vedoucí zaměstnanci na úrovni operativního řízení odpovídají v rámci své řídicí působnosti, zejména za plnění povinností stanovených právními předpisy, technickými předpisy a normami, vnitřními předpisy, nebo jinými řídicími akty. Jedná se zejména o přijetí včasných a účinných opatření k zajištění bezpečného provozování dráhy a drážní dopravy, včetně vypracování vnitřních předpisů nebo jiných dokumentů týkající se této oblasti.

Úkolem všech vedoucích zaměstnanců je sledování nehodovosti, vyhodnocování kontrolní činnosti a účinnosti přijatých opatření. Stanovená opatření ke zmírnění rizik se vyhodnocují na základě statistiky mimořádných událostí zpracováním dat související s bezpečností drážní dopravy. O vyhodnocení mimořádných událostí a souvisejících bezpečnostních opatřeních je prováděn zápis.

7.4. Postupy, na jejichž základě je možné osoby zastávající některou úlohu při zajišťování bezpečnosti učinit odpovědnými za jejich konání.

Vyplývá z pracovních náplní pro jednotlivé řídicí funkce.

7.5. Postupy pro přidělování zdrojů, které umožňují plnění úkolů v rámci systému zajišťování bezpečnosti

- Finanční zdroje pro činnost společnosti zajišťuje jednatel společnosti
- Personální zdroje stanovuje jednatel společnosti.

8. Zapojení zaměstnanců a jejich zástupců na všech úrovních

Zástupci zaměstnanců jsou při definování, přezkumu a vývoji bezpečnostních aspektů provozních postupů, v nichž jsou zapojeni, účastni, a to jak při tvorbě dokumentů, tak i při vyhodnocování přijatých opatření. AŽD v této oblasti postupuje dle obecné legislativy (zákoník práce).

Zaměstnanci jsou informováni o příčinách vzniku mimořádných událostí, o následcích a přijatých opatřeních, a o dalších podstatných opatřeních s dopadem na bezpečnost na pravidelných školeních, formou operativních nařízení, případně dalšími řídicími akty AŽD.

9. Zajištění soustavného zlepšování

9.1. Postupy pro pravidelné přezkumy systému zajišťování bezpečnosti

Systém zajišťování bezpečnosti prochází neustálým vývojem. Řídící akty AŽD s dopadem na systém bezpečnosti, jsou v případě potřeby analyzovány, novelizovány předpisy, jsou v nich prováděny změny v reakci na nová zařízení, na bezpečnostní doporučení, na zjištěné příčiny a okolnosti vzniku mimořádných událostí a k nim vydaných opatření k jejich předcházení.

9.2. Postupy pro popis opatření ke sledování a analyzování příslušných bezpečnostních údajů

Vývoj bezpečnostních indikátorů je sledován a pravidelně vyhodnocován na pravidelných poradách vedoucích zaměstnanců. Na základě vyhodnocení, je-li potřeba, je přijato opatření, se kterým jsou všichni zúčastnění, jichž se týká, prokazatelně seznámeni.

9.3. Postupy pro popis způsobu odstraňování nedostatků

O zjištěném nedostatku je proveden záznam, s jehož obsahem jsou následně prokazatelně seznámeni všichni dotčení zaměstnanci.

9.4. Postupy pro popis zavádění nových pravidel zajišťování bezpečnosti na základě vývoje a získaných zkušeností

Zvyšování úrovně bezpečnosti garantují standardy pro nová zařízení (technické specifikace interoperability, ČSN, prováděcí vyhlášky k zákonům). Bezpečnost dále zvyšuje vyšší úroveň techniky a náhrada lidského faktoru technikou.

9.5. Postupy pro popis využívání závěrů auditů ke zlepšení systému zajišťování bezpečnosti

Interní audity a vnitřní řídicí kontroly jsou prováděny systematicky a pravidelně tak, aby jejich výsledky přispěly ke zdokonalování systému. Cílem je zajistit, aby byla dodržována jednotlivá ustanovení systému a aby byla návazná dokumentace v praktické činnosti známa a uplatňována.

Výsledky kontrol jsou projednávány na úrovni příslušných vedoucích organizačních jednotek dle organizačního schématu.

10. Bezpečnostní zásady a způsob jejich sdělování všem zaměstnancům

Se zásadami bezpečnostní politiky společnosti AŽD je seznámen každý zaměstnanec v rámci vstupního bezpečnostního školení a dále pak na pravidelných školeních, která jsou pro všechny zaměstnance povinná.

Zajištění požární bezpečnosti při provozu technických a technologických zařízení se prokazuje doklady o jejich kontrolách, údržbě a opravách provedených podle požadavků stanovených právními předpisy, normativními požadavky a průvodní dokumentací výrobců.

AŽD SMB-M

Kontrola výše uvedené dokumentace požární ochrany včetně záznamu o jejím výsledku se provádí v rámci preventivních požárních prohlídek, a to nejméně jednou za rok nebo po každém požáru anebo po každé provedené změně, která měla vliv na její obsah.

Bezpečnost zaměstnanců je řešena v souladu se zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, NV č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků, NV č. 201/2010 Sb., kterým se stanoví způsob evidence, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, zákona č. 309/2006 Sb., zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a dalšími zákony, vyhláškami, nařízeními vlády a normami.

Vrcholově zodpovídá za bezpečnost zaměstnanců vedení společnosti a samostatně za svou bezpečnost zodpovídá každý zaměstnanec v rámci plnění pracovních povinností vyplývajících z pracovní smlouvy.

11. Kvalitativní a kvantitativní cíle organizace v oblasti zachování a zvyšování bezpečnosti a plány a postupy pro dosažení těchto cílů

11.1. Postupy pro určení příslušných bezpečnostních cílů

Základním cílem AŽD je bezpečné a hospodárné provozování dráhy a drážní dopravy. Prioritním úkolem je zjišťování a minimalizace bezpečnostních rizik a mimořádných událostí.

Základní bezpečnostní cíle jsou každoročně uvedeny ve výroční zprávě o bezpečnosti včetně vyhodnocení za předcházející kalendářní rok, tyto základní bezpečnostní cíle jsou každoročně stanovovány dle výsledků vnitřního auditu.

11.2. Postupy pro vymezení příslušných bezpečnostních cílů

Základní bezpečnostní cíle jsou každoročně vyhodnocovány ve výroční zprávě o bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy.

11.3. Postupy pro pravidelné posuzování celkového výkonu v oblasti bezpečnosti v souladu s bezpečnostními cíli organizace

Ve smyslu vyhlášky č. 376/2006 Sb., o systému bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy a postupech při vzniku mimořádných událostí na dráhách je každoročně zpracována výroční zpráva o bezpečnosti, která obsahuje vyhodnocení stavu systému zajišťování bezpečnosti drážní dopravy. Jsou zde stanoveny bezpečnostní cíle, jejichž plnění je kontrolováno a výsledky kontrol jsou vyhodnocovány.

11.4. Postupy pro pravidelné sledování a přezkum provozních opatření

S definovanými bezpečnostními cíli a z nich vyplývajícími opatřeními jsou seznamováni zaměstnanci, kterých se opatření vedoucí k jejich naplnění týkají. Stav plnění opatření je pravidelně kontrolován a hodnocen vedením organizace na všech stupních.

Každý zaměstnanec má organizačním řádem nebo svou pracovní náplní definovanou odpovědnost za plnění bezpečnostních cílů organizace a stanovených opatření k dosažení těchto cílů.

Bezpečnostní cíle a opatření jsou zaměřeny do následujících oblastí:

- stanovení a posuzování bezpečnostních rizik ve vykonávaných činnostech;
- kontrolní činnost zaměřená do všech oblastí;
- šetření a vyhodnocování okolností a příčin vzniku mimořádných událostí;

AŽD SMB-M

- stanovení odpovědnosti za vznik mimořádné události a přijetí příslušných bezpečnostních opatření;
- kontrola účinnosti bezpečnostních opatření a seznamování se závěry;
- zavádění nových technických zařízení, postupů práce a technologií v souladu s technickým vývojem.

11.5. Postupy pro vytvoření plánů a postupů pro dosažení cílů

Základním cílem provozovatele dráhy a drážní dopravy je kontinuální zvyšování bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy.

Transparentnost realizace je daná definováním konkrétní odpovědnosti, stanovením termínu realizace, definováním zdrojů a způsobu monitorování.

Postupy pro dosažení bezpečnostních cílů:

- minimalizovat rizika poškození zdraví zaměstnanců a ztrát na životech,
- minimalizovat ztráty společnosti v důsledku omezení možností vzniku mimořádných událostí,
- zajistit úzkou provázanost ostatních zavedených organizačních a udržovaných systémů se systémem bezpečnosti
- dosáhnout stavu, kdy všechny oblasti bezpečnosti v rámci prováděné činnosti, osob a majetku AŽD budou v permanentním souladu s platnou legislativou,
- dosáhnout vyšší úrovně bezpečnosti v celé organizaci a to zejména zapojením všech zaměstnanců do plnění závazků a cílů stanovených v bezpečnostním systému a politice organizace,
- s využitím všech dostupných prostředků eliminovat bezpečnostní rizika ve všech oblastech organizování drážní dopravy,
- zvýšit úroveň školení provozních zaměstnanců, a to zejména jejich aktivním zapojováním do školené problematiky vycházející ze zjišťovaných závad, oblastí, ve kterých došlo k mimořádným událostem a v oblasti nově zpracovaných předpisových ustanovení,

12. Postupy zajišťující dodržování existujících, nových a změněných technických a provozních norem nebo jiných závazných podmínek

12.1. Požadavky související s bezpečností a odpovídajících typu a rozsahu provozu

Vedoucí zaměstnanci organizačních složek určených organizačním řádem odpovídají za vypracování vnitřních předpisů provozovatele dráhy nebo drážní dopravy. Ustanovení těchto vnitřních předpisů musí být v souladu s ustanoveními právních předpisů, technických předpisů nebo technických norem (dále jen „právní nebo technický předpis“), a to včetně standardů obsažených v národních bezpečnostních předpisech a národních technických pravidlech podle požadavku článku 8 a přílohy II Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/49/ES a technických specifikací interoperability. Systém průběžného odborného vzdělávání udržujících a obsluhujících zaměstnanců má velký význam na udržení technických parametrů zařízení v souladu s požadovanými parametry stanovenými technickými normami. Kvalifikovanou údržbou a kontrolou se snižuje doba, kdy je zařízení mimo činnost a bezpečnost dopravy je nahrazena administrativními opatřeními závislé na lidském činiteli.

12.2. Postupy pro zajištění toho, aby pro zamýšlený účel byli využiti vhodní zaměstnanci, vhodné postupy, dokumenty, zařízení a kolejová vozidla

Vnitřní předpisy a směrnice jsou závazné pro zaměstnance AŽD, kteří vykonávají nebo mají vykonávat činnosti podle ustanovení příslušného vnitřního předpisu, a ve

AŽD SMB-M

stanovených případech jsou závazné i pro fyzické nebo právnické osoby, které vykonávají nebo mají vykonávat činnosti podle ustanovení příslušného vnitřního předpisu na základě uzavřeného smluvního vztahu.

Zaměstnanci AŽD jsou ve smyslu pracovních náplní povinni se s takovými vnitřními předpisy seznámit a při výkonu pracovních činností se řídit jejich ustanoveními. V případech stanovených právními předpisy, a to zejména vyhláškou č. 101/1995 Sb., kterou se vydává Řád pro zdravotní způsobilost osob při provozování dráhy a drážní dopravy, ve znění pozdějších předpisů a Vyhláškou č.16/2012 Sb. – všeobecná odborná způsobilost a zvláštní odborná způsobilost, která stanovuje odbornou způsobilost osob řídících drážní vozidlo a osob provádějících revize, prohlídky a zkoušky určených technických zařízení nebo vnitřními předpisy jsou prováděna školení, popřípadě i zkoušky, jimiž se zajišťuje prokazatelné seznámení zaměstnanců AŽD s ustanoveními vnitřních předpisů, popřípadě se ověřuje jejich znalost. Tato problematika je rozpracována v předpisu o odborné způsobilosti zaměstnanců AŽD.

Odpovědnost za sledování nově vydaných právních předpisů, technických předpisů nebo technických norem a zajištění souladu ustanovení těchto předpisů a norem s ustanoveními vnitřních předpisů AŽD, je dána pracovními náplněmi, případně vnitřními předpisy a dalšími řídicími akty AŽD.

12.3. Dodržení postupů stanovených v technických specifikacích pro interoperabilitu

Vedoucí zaměstnanci organizačních složek určených organizačním řádem odpovídají za vypracování vnitřních předpisů provozovatele dráhy nebo drážní dopravy. Ustanovení těchto vnitřních předpisů musí být v souladu s ustanoveními v technických směrnících pro interoperabilitu (TSI). Zdrojem TSI je server EU-Lex, kde jsou směrnice TSI publikovány v národním jazyce.

12.4. Dodržení postupů stanovených ve vnitrostátních právních předpisech

Vedoucí zaměstnanci organizačních složek určených organizačním řádem odpovídají za vypracování vnitřních předpisů provozovatele dráhy nebo drážní dopravy. Ustanovení těchto vnitřních předpisů musí být v souladu s ustanoveními vnitrostátních právních předpisů. Zdrojem vnitrostátních právních předpisů je veřejně přístupný právní systém ASPI a stránka legislativy drážní dopravy Ministerstva dopravy.

12.5. Dodržení postupů stanovených v jiných vnitřních předpisech provozovatele dráhy nebo dopravce

Vedoucí zaměstnanci organizačních složek určených organizačním řádem odpovídají za vzájemný soulad vnitřních předpisů provozovatele dráhy nebo drážní dopravy a to i ve vazbě na jiné předpisy, jejichž závaznost je stanovena např. smlouvou o provozování drážní dopravy nebo smlouvou o styku drah. Zaměstnanci pak mají nařízen příslušný rozsah znalosti daných předpis, přičemž úroveň jejich znalostí je prokazatelně a periodicky ověřována, viz bod O tohoto manuálu. Zdrojem jiných vnitřních předpisů je server provozování dráhy provozovaný SŽDC <http://provoz.szdc.cz> a dále elektronická sbírka předpisů AŽD na serveru společnosti.

12.6. Dodržení postupů v rozhodnutích úřadů státní správy

Na základě doručeného a právně vykonatelného rozhodnutí úřadů státní správy jsou přijímány odpovídající postupy spočívající v úpravě vnitřních předpisů či přijetí jiných opatření v rámci činnosti provozovatele dráhy nebo dopravce. Odpovědnost za implementaci rozhodnutí má příslušný vedoucí pracovník dané organizační složky. Zdrojem takových rozhodnutí je jeho doručení do datové schránky AŽD.

13. Postupy pro zajištění souladu stavu zařízení s požadavky technických nebo provozních norem a jinými závaznými podmínkami po dobu životnosti zařízení a po dobu jeho provozu

13.1. Postupy pro zajištění toho, aby byla prováděna údržba zařízení v souladu s příslušnými požadavky technických nebo provozních norem po dobu jejich životnosti
Pravidelná údržba zařízení, její rozsah a periodicita je pro obsahem vnitřních předpisů, směrnic, pokynů a pracovních postupů, a to v souladu s požadavky technických nebo provozních norem a připojenou dokumentací výrobce. Údržba dráhy a drážních vozidel a jejich zařízení je prováděna částečně vlastními zaměstnanci a částečně dodavatelsky na základě smluvního vztahu. Technická způsobilost drážního vozidla je zajišťována technickými kontrolami dle vyhlášky č.173/1995 Sb., technická způsobilost určených technických zařízení dle vyhlášky č.100/1995 Sb. Provedená technická kontrola je zaznamenána do průkazu způsobilosti drážního vozidla a originál protokolu je uložen ve složce vozidla na v sídle AŽD. Kopii protokolu má pracovník pověřený prováděním technických kontrol v tištěné i elektronické podobě. Doklady o technické způsobilosti určených technických zařízení jsou uloženy ve složkách u těchto zařízení. Kopie mají k dispozici pracovníci pověřený prováděním údržby UTZ v tištěné i elektronické podobě. Doklady o kontrolách dalších zařízení jsou uloženy v příslušných složkách dle druhu, požadavky jsou stanoveny v příslušných dokumentech, viz výše.

13.2. Postupy pro jasné vymezení odpovědnosti za zajištění souladu údržby zařízení a požadavků na ni

Odpovědnost za zajištění údržby zařízení drážních vozidel a infrastruktury je dána organizačním řádem a stanovením kvalifikačních požadavků na zaměstnance údržby. Odborná způsobilost zaměstnanců zajišťující údržbu a opravy zařízení je stanovena v souladu s požadavky zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, a vyhlášek 100/1995 Sb. a 173/1995 Sb. Podrobně je tato problematika je rozpracována ve vnitřním předpisu AŽD OZZ Odborná a zdravotní způsobilost a předpise AŽD UTZ Předpis o provozování určených technických zařízení.

14. Postupy a metody posuzování rizika a zavádění opatření pro usměrňování rizika v případě, že změna provozních podmínek nebo materiály představují nová rizika pro dopravní cestu dráhy nebo provozování drážní dopravy

14.1. Postupy pro řízení změn týkajících se zařízení, postupů, organizace, počtu zaměstnanců nebo rozhraní

Hlavním cílem AŽD je vyhodnotit a posoudit rizika při provozování drážní dopravy. Prvotní vyhodnocení a posouzení rizik se provádí především před zavedením do provozu nových drážních vozidel, zařízení, technologických postupů a změn v organizaci práce. Proces posuzování rizik určí různá možná bezpečnostní opatření, která by mohla být zavedena buď k odstranění rizika, nebo k usměrňování rizika na přijatelnou úroveň. Tato bezpečnostní opatření mohou být technická, provozní nebo organizační. Účinnost bezpečnostních opatření lze posuzovat kvantitativně nebo kvalitativně

Rizika jsou během používání nových zařízení nebo provozování drážních vozidel a uplatňování provozních nebo organizačních změn stále vyhledávána a aktualizována na základě znalostí a zkušeností získaných při používání, ze vzniklých mimořádných

AŽD SMB-M

událostí popř. pracovních nebo jiných úrazů. Rovněž jsou vyhodnocována a posuzována rizika, která by mohla vzniknout na rozhraních s lidskou obsluhou a užívaných zařízení v průběhu provozu a údržby.

14.2. Postupy a metody posuzování rizika

Míra rizika je dána kombinací pravděpodobnosti výskytu události a významnosti jejího vlivu na organizaci. Rizika lze rozdělit z několika pohledů. Lze zvolit ukazatele velikosti dopadu na organizaci, charakteru dopadu, míry pravděpodobnosti vzniku, časového vlivu atd. Při vyhledávání a vyhodnocování rizik spojených s provozováním dráhy a neveřejné drážní dopravy je možné vycházet z analýzy vzniku mimořádných událostí. Používané metody posuzování vychází z nařízení směrnice EU č. 402/2013, konkrétní metody pak řeší ČSN EN 31010, tabulka A.1.

15. Programy školení zaměstnanců a systémy, které zajišťují udržování kvalifikace zaměstnanců a odpovídající úroveň plnění úkolů

15.1. Systém řízení kvalifikace

Vedoucí zaměstnanci AŽD odpovídají za to, že k samostatnému výkonu příslušné pracovní činnosti budou určeni pouze zaměstnanci splňující předpoklady pro výkon příslušné pracovní činnosti stanovené právními předpisy a požadavky zaměstnavatele na kvalifikaci vyplývající z předpisu pro odbornou způsobilost AŽD OZZ. Před zařazením do výcviku musí být zaměstnanec řádně seznámen s Organizačním řádem společnosti AŽD a s právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a ochrany životního prostředí, které musí při své práci dodržovat dle zákoníku práce.

Každý nově přijatý zaměstnanec musí před zařazením do výcviku prokazatelně absolvovat:

1) vstupní školení v bezpečnosti práce podle rozsahu určeném v předpise AŽD OZZ a v dokumentaci BOZP v následujícím členění:

- základní legislativa drážní dopravy,
- bezpečnost při práci v drážním provozu a bezpečnost práce při vybraných činnostech při provozování drážní dopravy,
- požární ochrana, ochrana životního prostředí,
- zdravotní školení,
- provozní minimum,
- odborná způsobilost v elektrotechnice – pracovník seznámený,
- odborná způsobilost v elektrotechnice – osoba poučená,
- hlášení mimořádných událostí,

2) další proškolení u AŽD se zaměřením na konkrétně vykonávanou práci a seznámení s pracovištěm. Součástí těchto proškolení je i ověření získaných znalostí. Příprava zaměstnanců k samostatnému výkonu práce se organizuje zpravidla ve třech časových obdobích, jejichž délku stanoví vedoucí zaměstnanec AŽD v souladu s vnitřním předpisem.

- a) v úvodním období se nově přijatý nebo přeškolený zaměstnanec seznamuje s pracovním prostředím a organizací pracoviště, jeho zařízením, pomůckami, základními pracemi, s předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, základní dopravní dokumentací a ostatními i vnitřními předpisy;
- b) v období odborné přípravy před odbornou zkouškou se zaměstnanec teoreticky a prakticky seznamuje se všemi provozními pracemi a úkony potřebnými pro

AŽD SMB-M

pracovní činnost, pro kterou se připravuje. Ovládá-li zaměstnanec všechny potřebné pracovní operace a postupy práce, možno považovat požadavky přípravy za splněné;

- c) v období provozní přípravy před odbornou zkouškou se zaměstnanec učí samostatně pracovat, dodržovat technologické postupy úkonů vzhledem na bezpečnost a plynulost železničního provozu a ochranu životního prostředí. Pracuje pod dozorem pověřeného zaměstnance, který je odpovědný za dodržování příslušných předpisů. Podle povahy pracovních činností lze období odborné a provozní přípravy sloučit.

V rámci teoretické odborné přípravy organizuje AŽD, případně smluvní školící organizace dle požadavků AŽD kurzy a konzultace pro přípravu k odborné zkoušce. Konzultace se uskutečňují podle osnov příslušných zkoušek, a to na základě požadavku předpisu AŽD OZZ, přičemž je zajištěno, aby požadavky na kvalifikaci zaměstnanců byly zapracovány do kvalifikačních předpokladů zaměstnanců zabývajících se tvorbou předpisů, zadáváním zakázek nových subsystémů a modernizací subsystémů.

Kurzy a konzultace se dále uskutečňují pro zabezpečení teoretické přípravy zaměstnanců, kteří mají vykonat vyšší stupeň zkoušky nebo další zkoušku pro jinou pracovní činnost.

Pravidelným periodickým školením se u zaměstnanců AŽD udržují, prohlubují, doplňují a ověřují odborné znalosti. Zaměstnanci jsou seznamováni s aktuální problematikou v oblasti jejich působnosti – poučné listy k pracovním úrazům a mimořádným událostem, změny vnitřních předpisů společnosti a aktuální vnitřní opatření a směrnice organizace.

Ve stanovených intervalech je náplní periodického školení také zdravotní školení, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, ochrana životního prostředí a požární ochrana. Periodické školení je organizováno pro skupiny zaměstnanců se stejnou odbornou způsobilostí, které je pak přizpůsobena obsahová náplň. Všichni vedoucí zaměstnanci AŽD se svými poznatky a náměty podílí na osnově periodického školení. Periodická školení se zajišťují prostřednictvím vlastních zaměstnanců s dostatečnou odbornou způsobilostí. Osobní kontrolu dodržování předepsané náplně školení, kvality a obsahu školené látky a způsobu ověřování znalostí provádí osoba odborně způsobilá nebo jí pověřený zaměstnanec.

Mimořádné školení absolvuje zaměstnanec z rozhodnutí jednatele společnosti při závažném porušení předpisů během činnosti při provozování dráhy nebo drážní dopravy.

Mimořádné školení a přezkoušení na pracovišti, prováděné pověřeným zaměstnancem, absolvuje zaměstnanec po přerušení práce trvajícím déle než 12 měsíců nebo při zásadní změně charakteru jím vykonávané práce nebo z rozhodnutí generálního ředitele AŽD nebo jím pověřeného zástupce. Na základě náhle vzniklých požadavků provozu může být z rozhodnutí generálního ředitele AŽD nařízeno mimořádné školení.

Veškerou evidenci o účasti zaměstnanců na všech typech školení, obsahové náplni a ověření znalostí vede pověřený zaměstnanec společnosti a je uschována v kanceláři společnosti.

Zaměstnanci vykonávající pracovní činnosti, při nichž mohou ovlivnit bezpečnost osob, bezpečnost železniční dopravy, plynulost provozování dráhy a drážní dopravy a zaměstnanci, kteří jejich práci organizují, bezprostředně řídí a kontrolují, musí prokázat znalost příslušných předpisů a technologií provozní práce. Tuto znalost prokazují vykonáním předepsaných zkoušek.

AŽD SMB-M

Zkouškou se zjišťuje, do jaké míry je zaměstnanec teoreticky a prakticky připraven k samostatnému výkonu pracovní činnosti. Úspěšné vykonání předepsaných zkoušek je základní kvalifikační podmínkou pro zařazení zaměstnance k samostatnému výkonu pracovní činnosti. Organizaci, výkon a evidenci zkoušek zajišťují pověřeni zaměstnanci v rozsahu stanoveném v osnově konkrétní zkoušky podle předpisu AŽD OZZ. Odbornou zkoušku musí vykonat všichni zaměstnanci před zahájením samostatného výkonu pracovní činnosti, pro kterou je předepsána.

Vykonává-li zaměstnanec mimo své pracovní zařazení další odborné činnosti, musí vykonat i odbornou zkoušku odpovídající rozsahu této další odborné činnosti.

15.2. Systém řízení kvalifikace, který stanoví :

a) vymezení pracovních míst pro plnění bezpečnostních úkolů

Seznam pracovních činností zajišťovaných AŽD je obsažen v předpise AŽD OZZ.

b) Vymezení pracovních míst, s nimiž je v rámci v rámci systému bezpečnosti spojena odpovědnost za rozhodování v provozních záležitostech.

Odpovědnost za rozhodování v provozních záležitostech a rozdělení odpovědností je stanoveno organizačním schématem a organizačním řádem AŽD.

16. Opatření zajišťující dostatečnou informovanost v rámci provozovatele dráhy nebo dopravce a podle potřeby mezi dopravci používajícími tutéž dopravní cestu dráhy

16.1. Postupy pro zajištění znalosti zaměstnanců o systému zajišťování bezpečnosti a dodání příslušné dokumentace

Opatření systému zajištění bezpečnosti jsou přímo včleněna do ustanovení dalších předpisů. Cíle systému bezpečnosti a vyhledaná rizika jsou předmětem pravidelného školení zaměstnanců.

16.2. Postupy pro zajištění relevantních a platných klíčových provozních informací

Rozsah a způsob poskytování informací provozním zaměstnancům definují vnitřní předpisy provozovatele dráhy a drážní dopravy. Jedná se především o informování zaměstnanců před směnou a během směny (např. mimořádnosti, výluky, změny trvalého charakteru, změny stavebnětechnických parametrů tratí). Náplň nových nebo novelizovaných dokumentů popř. předpisů je podle obsahu zpravidla součástí pravidelných, opakovaných, resp. mimořádných školení zaměstnanců. Informování o provozních změnách je zajišťováno prostřednictvím adresné e-mailové komunikace popř. dispečerským aparátem AŽD.

16.3. Opatření pro sdílení informací mezi železničními organizacemi a jinými železničními podniky

Ke sdílení informací s železničními podniky je využíván především internetový „Portál provozování dráhy“ (<http://provoz.szdc.cz/portal/>), popř. webová prezentace AŽD a též případná tisková média (Věstník ministerstva dopravy ČR apod.).

17. Postupy a vzory pro dokumentování bezpečnostních informací a stanovení postupu pro kontrolu předávání nejdůležitějších bezpečnostních informací

17.1. Postupy pro zajištění toho, aby všechny příslušné bezpečnostní informace byly přesné, úplné, jednotné, snadno srozumitelné, odpovídajícím způsobem aktualizované a řádně zdokumentované

Nezbytným prvkem při budování systému managementu bezpečnosti a následně při jeho udržování je systém dokumentování všech bezpečnostních činností a procesů. Jde o soubor povinných dokumentovaných postupů a povinných záznamů, které jsou z hlediska bezpečnosti provozování drážní dopravy pro organizaci důležité a významné.

Vzory dokumentování bezpečnostních informací jsou zpravidla uvedeny v příslušných přílohách vnitřních předpisů určujících pravidla k provozování drážních vozidel, nebo jsou obsahem samotných předpisů provozovatele dráhy. Stejně tak rozsah a dobu archivace dokumentů obsahujících bezpečnostní informace stanoví příslušný vnitřní předpis, pro každý takový dokument (nebo skupinu) zvlášť, a to podle oborů činnosti. Informace související, byť jen v části, se zajišťováním bezpečnosti provozu se předávají zásadně písemně, proti podpisu. Zaměstnanci se podepisují až po přečtení, čímž potvrzují, že informaci rozumějí. Bezpečnostní informace jsou povinnou náplní pravidelných školení zaměstnanců.

17.2. Postupy pro vytváření, šíření a řízení kontroly změn bezpečnostní dokumentace a přijímání shromažďování a uschovávání dokumentace/informací.

Součástí kontrolní činnosti organizace je kontinuální kontrola procesu předávání bezpečnostních informací od řídicích orgánů organizace až po podpis jednotlivých zaměstnanců a jejich zpětná vazba, včetně postupů archivace.

Každý zaměstnanec AŽD a každá další jiná osoba pohybující se na základě povoleného vstupu v obvodu provozované železniční dopravní cesty musí takovou bezpečnostní informaci oznámit obdobně jako je tomu u ohlašování mimořádných událostí. Zaměstnanci, kteří bezpečnostní informace přijímají, musí ohlášení bezpečnostní informace zaevidovat a případně ji dále postoupit příslušné organizační složce nebo jinému subjektu, kterého se bezpečnostní informace v rámci odborné činnosti týká.

17.3. Postup pro kontrolu nastavení nejdůležitějších bezpečnostních informací

Postup a rozsah výkonu kontrolní činnosti při provozování drážní dopravy a metodika provádění kontrolní činnosti je dána zásadami kontrolní činnosti, viz ustanovení předpisu AŽD SMB.

18. Postupy zajišťující, že jsou závažné nehody, nehody, ohrožení a jiné události ovlivňující bezpečné provozování dráhy a drážní dopravy oznamovány, jsou zjišťovány jejich příčiny a jsou analyzovány, a že jsou přijímána nezbytná preventivní opatření

18.1. Postupy pro zajištění toho, aby nehody, mimořádné události, nebezpečné situace a jiné nebezpečné jevy byly nahlášeny, zaznamenány, vyšetřeny a analyzovány:

Postupy zajišťující, že jsou závažné nehody, nehody, ohrožení a jiné události ovlivňující bezpečné provozování dráhy oznamovány, jsou zjišťovány jejich příčiny a jsou analyzovány, a že jsou přijímána nezbytná preventivní opatření, jsou součástí vnitřních předpisů AŽD. Podrobnosti stanoví předpis AŽD MU „Předpis pro hlášení a šetření mimořádných událostí“.

18.2. Postupy pro zajištění vyhodnocení a provedení bezpečnostních doporučení a vlastních opatření provozovatele drážní dopravy k předcházení vzniku mimořádných událostí:

Součástí každého „Vyhodnocení příčin a okolností vzniku mimořádné události“ je soubor stanovených opatření k předcházení vzniku mimořádných událostí. Plnění stanovených opatření je určeno jednak rozsahem opatření a dobou realizace. Přijatá opatření jsou kontrolována následnými kontrolami, které provádí pověřené osoby AŽD nebo orgány státní správy. Veškerá dokumentace o plnění přijatých opatření je uložena ve spisech mimořádných událostí.

Po zjištění skutečné příčiny mimořádné události se v případě potřeby provádí analýza rizik. Jde-li o nové riziko, je toto přidáno do seznamu rizik a jsou k němu přijata opatření pro jeho předcházení.

18.3. Postupy umožňující aby příslušné informace týkající se vyšetřování a příčin mimořádných událostí sloužily k poučení:

Pro účel sdílení informací týkajících se vyšetřování a příčin mimořádných událostí je stanoven následující postup.

Bezprostředně po vzniku závažných mimořádných událostí je AŽD vydáván elektronicky popis mimořádných událostí včetně vzniklých následků a doposud zjištěných skutečností při prvotním zjišťování příčin jejich vzniku s požadavkem na seznámení v úvahu přicházejících provozních zaměstnanců.

Ve vyhodnocení příčin a okolností vzniku mimořádných událostí stanovuje AŽD jako jedno z opatření k předcházení vzniku povinnost projednání a seznámení se závěry šetření.

Jedná-li se o závažné či opakované porušení ustanovení dokumentů, kterými jsou stanoveny postupy pro zachování bezpečnosti železničního provozu, případně bezpečnosti osob nacházejících se v obvodu provozované železniční dopravní cesty, vydá AŽD „Poučné listy“, se kterými seznámí zaměstnance s příčinami mimořádné události či mimořádnosti.

19. Plány zásahu, varování a předávání informací v případě mimořádné situace, jež jsou dohodnuty s příslušnými orgány veřejné správy

19.1. Typy mimořádných situací, včetně zhoršeného provozu a zavedení postupů pro vymezení nových mimořádných situací

Opatření jsou stanovena vnitřním předpisem provozovatelů celostátních a regionálních drah, požárními poplachovými směnicemi AŽD a smlouvami o aktivaci složek integrovaného záchranného systému. V rámci provozování drážní dopravy na celostátních a regionálních dráhách provozovaných SŽDC, s.o. nebo ČD, a.s. se dopravce AŽD při krizových situacích řídí dispozicemi provozovatele dráhy. V rámci provozování regionální dráhy jsou zpracovány vlastní směrnice, viz předpis AŽD MU.

Systém řízení pro zajišťování bezpečnosti provozování drážní dopravy, z hlediska činností krizového řízení, bezpečnosti, požární ochrany a bezpečnosti osob a majetku je zajištěn následujícími řídicími akty.

19.2. Postupy zajišťující možnost aktivovat integrovaný záchranný systém (IZS)

Základní složky integrovaného záchranného systému spolupracující při mimořádných situacích jsou:

- jednotky požární ochrany HZS SŽDC, s.o. a jednotky požární ochrany, zařazené do plošného pokrytí okresu jednotkami požární ochrany,
- Hasičský záchranný sbor České republiky
- Zdravotnická záchranná služba,
- Policie České republiky

Ostatními složkami jsou vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, včetně nehodových prostředků ČD, a.s. popř. dalších dopravců a zařízení civilní ochrany příp. ostatní složky.

19.3. Vymezení úkolů a povinností všech stran

Aktivace a koordinace jednotlivých složek integrovaného záchranného systému při zajišťování provozu drážní dopravy, přísluší „on-line“ pracovišti provozovatele dráhy celostátní a regionální – SŽDC, s.o. popř. pracovišti dispečera AŽD v případě provozování dráhy.

Postupy a zásady zásahových, varovných a informačních plánů v případě mimořádné situace stanovují vnitřní předpisy SŽDC, s.o., havarijní plány OS SŽDC popř. legislativou uložené povinnosti.

Pro účel rychlého a efektivního zneškodnění havarijního úniku látek nebezpečných pro životní prostředí, ke kterým může dojít jak při mimořádné události ve smyslu zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, tak i z jiných důvodů, slouží předpis SŽDC (ČD) M32 „Směrnice o ochraně životního prostředí před znečištěním nebezpečnými látkami“. Směrnice aplikuje platné právní předpisy do podmínek SŽDC, určuje postup vyrozumění o všech únicích nebezpečných látek a organizační součinnost zúčastněných pro zabránění vzniku ekologické újmy.

19.4. Zásahové, varovné a informační plány

Viz. bod č. 18.3

19.5. Dokument, který popisuje způsob, jakým byly stanoveny požadavky na školení

Každý zaměstnanec musí být řádně seznámen s Organizačním řádem AŽD a s právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a ochrany životního prostředí, které musí při své práci dodržovat dle zákoníku práce.

Každý zaměstnanec musí prokazatelně absolvovat školení o bezpečnosti práce podle rozsahu určeném v předpisech AŽD (AŽD OZZ resp. organizační řád)

Výsledky a závěry šetření mimořádné události obsahuje dokument „Vyhodnocení příčin a okolností vzniku mimořádné události“.

Ve Vyhodnocení příčin a okolností vzniku mimořádných událostí je též popsán případná zásah složek IZS. V případě potřeby jsou se složkami IZS projednány dílčí postupy.

19.6. Postupy pro obnovení běžných provozních podmínek v co nejkratší době

Odstraňování následků mimořádných událostí organizuje a provádí provozovatel dráhy, jehož pokyny se dopravce musí řídit. V případě provozování dráhy řídí činnost pověřená osoba provozovatele dráhy AŽD.

19.7. Postupy pro testování plánů pro případ mimořádné situace ve spolupráci s jinými stranami s cílem vyškolení zaměstnance, testovat postupy, zjistit slabá místa

19.8. Postupy pro zajištění toho, aby provozovatel infrastruktury mohl snadno a neprodleně kontaktovat kompetentní odpovědné zaměstnance

Pro ohlašovací pracoviště mimořádných událostí má AŽD zpracován ohlašovací plán, podle kterého v případě vzniku mimořádné události každý zaměstnanec AŽD musí postupovat.

19.9. Postup umožňující v případě mimořádné situace kontaktovat subjekt odpovědný za údržbu nebo držitele vozidla

Při takové situaci využívá AŽD informace z veřejně dostupných databází drážních vozidel nebo kontaktuje Drážní úřad za účelem zjištění potřebných údajů.

20. Ustanovení o provádění periodických vnitřních kontrol systému zajišťování bezpečnosti

20.1. Systém vnitřních auditů a řízení kontroly, které je nezávislé a nestranné

Kontroly jsou nástrojem vedoucích zaměstnanců organizace a jsou určeny k monitorování souladu prováděných činností a jejich výsledků se stanovenými dílčími cíli, kritérii a ukazateli. Systematické a nezávislé zkoumání má za cíl stanovit, zda konkrétní činnosti v této oblasti bezpečnosti a s nimi spojené výsledky jsou v souladu s plánovanými záměry organizace a zda se tyto záměry realizují efektivně a jsou vhodné pro dosažení cílů. Výsledky těchto vnitřních kontrol jsou projednávány na jednání společnosti a s přijatými opatřeními, včetně represivních, jsou všichni dotčení zaměstnanci seznamováni.

20.2. Harmonogram plánovaných vnitřních auditů

Kompletní vnitřní audit systému bezpečnosti se provádí jedenkrát ročně. Běžná kontrolní činnost se provádí dle zásad předpisu AŽD SMB.

20.3. Postupy pro určení a výběr auditorů a zaměstnanců vykonávajících kontrolu s vhodnou kvalifikací

Prováděním auditu a kontroly jsou pověřeni zaměstnanci, kteří mají odpovídající kvalifikační předpoklady.

20.4. Postupy pro analyzování, hodnocení výsledků, návrh doporučení, sledování plnění opatření, následné sledování účinnosti opatření, dokumentace provedených auditů a výsledků auditů.

Výstupem z každého auditu je zpráva z auditu, ve které jsou stručně popsána nejvýznamnější zjištění, ke kterým jsou přiřazena rizika z nich vyplývající a též doporučení k nápravě.

Při projednávání výsledků auditu se proberou se všemi zúčastněnými zjištěné odchylky. Při zhodnocení odchylek se posuzuje:

- co bylo zjištěno,
- jaké příčiny vedly k zjištěné odchylce,
- jaká rizika plynou ze zjištěné odchylky,
- jaká možná opatření mohou vést k odstranění odchylky.

Záznamy z interních auditů jsou jedním z podkladů pro výroční zprávu o bezpečnosti a dále slouží pro přezkoumání systému bezpečnosti vedením organizace a v případě neshod podkladem pro ověření plnění nápravných opatření.

Výsledky kontrol jsou uzavírány a projednávány na úrovni vedení společnosti.

AŽD SMB-M

Zprávy z kontrol jsou jedním z podkladů pro roční zprávu pro přezkoumání systému bezpečnosti vedením organizace a v případě neshod podkladem pro ověření plnění nápravných opatření.

20.5. Postupy pro zajištění informování vedení organizace o výsledcích auditů a převzetí odpovědnosti za provedení změn v systému zajištění bezpečnosti

Viz bod 18.4

20.6. Plánování auditů ve vztahu k běžným monitorovacím opatřením

Plán auditní a kontrolní činnosti obsahuje také plánované interní audity na následující kalendářní rok, jejichž zaměření vyplývá z aktuálního vyhodnocení rizik. Vyhodnocení rizik je prováděno pověřenou osobou a zohledňuje pravděpodobnost jejich výskytu a významnost.

Vydáním tohoto předpisu se ruší platnost předpisu „Zajištění bezpečnosti drážní dopravy“ vydaného ke dni 1.12.2013.

příloha č. 1

Rozsah znalostí

Funkce	Znalost
Generální ředitel, vedoucí odboru drah a drážní dopravy	úplná znalost
Vedoucí oddělení provozování drážní dopravy a vedoucí oddělení správy a provozování drah, dispečer	úplná znalost
Strojvedoucí	Předpis: Informativní znalost
Vlakvedoucí, průvodčí, specialista pro správu tratí a provozování drah , údržbář zab. zařízení,	Předpis: Informativní znalost